

## **Список використаних джерел та літератури**

1. Karel Lewit. Manipulative Therapy in Rehabilitation Locomotor System. Third Edition. 1999. 356 с.
2. Иваничев Г. А. Мануальная терапия. Казань «КБСОН». 1996. 448 с.

**Мохнач Н.В.,**

соціальний педагог

Нетішинської ЗОШ І-ІІІ ст. №4

### **Робота з батьками щодо формування безпечної поведінки підлітків в Інтернеті**

В даній статті висвітлено опис досвіду роботи з формування безпечної поведінки підлітків в Інтернеті та рекомендації щодо налаштування систем фільтрації небезпечного контенту.

*Ключові слова:* Інтернет як чинник соціалізації, загроза в Інтернеті, безпечна поведінка дітей в Інтернеті, формування безпечної поведінки дітей в Інтернеті.

Сучасні українські підлітки є «цифровими аборигенами», бо вони народились та живуть в той час, коли комп'ютери та Інтернет є значно поширеними та доступними в Україні. В той самий час як батьки у більшості випадків є лише «цифровими іммігрантами».

Враховуючи те, що Інтернет є впливовим фактором соціалізації сучасної дитини, який може як позитивно, так і негативно впливати на її розвиток, важливою складовою в роботі з формування безпечної поведінки в Інтернеті є скоординована взаємодія з батьками та педагогами в рамках соціально-педагогічного супроводу формування безпечної поведінки підлітків в Інтернеті. Вона передбачає роботу з підвищення обізнаності батьків та педагогів з питань загроз, механізмів захисту та можливостей Інтернету.

Дана робота соціального педагога з батьками може ґрунтуватися на таких принципах як:

- принцип позитивної атмосфери, що передбачає створення позитивного емоційного фону спілкування, надання стимулів, створення ситуацій успіху;
- принцип врахування того, що підліток може стати як навмисно, так і випадково, як жертвою, так і джерелом небезпеки для інших, використовуючи Інтернет;
- принцип визнання Інтернету як значущого для підлітка фактору соціалізації.

Ключовими повідомленнями, які мають бути реалізовані під час реалізації технології соціально-педагогічного супроводу, на наш погляд, змістовно відображені в роботах А. Джансес, Б. Заман, С. Лівінгстон, М. Нувен та ін. Так, Б. Заман та М. Нувен у дослідженні «Батьківський контроль: поради для батьків, дослідників та індустрії» [2] наводять дані про те, що у дитячо-батьківських відносинах заходи захисту та підтримку безпеки дітей (наприклад, фільтри чи програми батьківського контролю для персонального комп'ютеру) мають сенс тільки в стресових ситуаціях. Навіть караючи дітей, забороняючи їм користуватися соціальною мережею або грати в конкретну гру (тобто, батьківська реактивна стратегія поведінки) може привести до протилежних ефектів у довгостроковій перспективі. Як зазначає А. Джансес з колегами, покарання не вчать дітей цінностей або норм поведінки, а можуть збільшити ймовірність таємного проступку [2].

Якщо батьки можуть запобігти зовнішнім ризикам через Інтернет (наприклад, шкоді, заподіяної незнайомими або кіберзалякування) шляхом застосування обмежень зверху вниз (через заборону користуватися Інтернетом та спілкуватися з незнайомими людьми в Інтернеті), вони можуть перешкоджати праву підлітків взаємодіяти з однолітками і автономно брати участь в онлайн-світі. Крім того, такі дії можуть погіршити внутрішню динаміку сім'ї, наприклад, діти втрачають довіру [2, 4].

Враховуючи дані проведеного дослідження про те, що батьки є одним з головних джерел інформації про безпечну поведінку в Інтернеті, робота з батьками також має бути зосереджена на навчанні можливих конкретних дій для надання допомоги підліткам, які зіткнулися з загрозами в Інтернеті. Це можуть бути поради, контактні телефони гарячих ліній для дітей та підлітків, сайти надання підтримки та допомоги, контактна інформація кіберполіції тощо. Схожі думки та рекомендації можна знайти у Практичному керівництві з Інтернет-безпеки [4, 28], в якому наголошується на активному посередництві з боку батьків. Активне посередництво передбачає використання проблем, з якими стикаються діти під час користування Інтернетом в якості можливостей для навчання. Батьки можуть навчати дітей, як вести себе відповідально в Інтернеті та захищати себе під час користування Інтернетом. [4, 53].

Також ми дотримуємось важливості відкритого спілкування батьків з дітьми щодо їх щоденного користування Інтернетом та надання власного прикладу безпечного користування Інтернетом, на яких наголошується у різних керівництвах щодо безпеки дітей в Інтернеті для батьків [2; 4]. Безумовно, досвід користування Інтернетом дітьми та батьками різний, батьки можуть відчувати себе невпевнено під час обговорення теми безпечної поведінки в Інтернеті, але в роботі соціального педагога важливо враховувати цю особливість та підтримувати батьків, надаючи їм інструменти для створення та підтримки довірливих відносин в родині та допомоги своїм дітям у формуванні безпечної поведінки в Інтернеті.

Прикладом рекомендацій для батьків можуть стати такі:

**1. Визначитися з загальними правилами користування Інтернетом у родині.**

Домовтесь про правила використання цифрових пристроїв у Вашій родині. Наприклад, не пізніше ніж за годину перед сном, вимикати всі цифрові пристрої. Це корисно тому, що «блакитне світло» екрану пригнічує секрецію гормону мелатоніну (відомого як «гормон сну»), тому людина гірше засинає. Можете встановити програму f.lux, яка регулює температуру кольорів екрану цифрового пристрою.

Встановіть на цифровий пристрій антивірусні програми і налаштування безпеки. Але пам'ятайте: важливим чинником є підтримка довірливих відносин з дитиною, обговорення досвіду використання Інтернету, проблем та можливостей, з якими вона зустрічається під час користування всесвітньою мережею. Покарання не вчать дитину цінностей або норм поведінки, а можуть лише збільшити ймовірність таємного проступку. Обговоріть з дитиною, чому ви встановлюєте таку програму і для чого.

Цікавтеся тим, що робить дитина онлайн, що їй подобається дивитися.

**2. Обговоріть питання про те, який цифровий слід ви залишаєте.**

Цифровий слід ваших дітей може початися, перш ніж вони почнуть ходити, і він може йти за ними все життя. Дитина тільки народилась, а рідні та близькі вже виставили фото новонародженого у соціальній мережі. Інформація, яка розміщується про дітей чи дітьми в Інтернеті, як правило, надовго залишається доступною для будь-кого у світі. Це може загрожувати безпеці, приватному життю, гідності дитини або по-іншому робити її вразливою на всіх етапах життя.

Розробіть власні правила приватності родини та домовтеся не розмішувати особисту інформацію в Інтернеті (домашню адресу, телефон, дату народження, особисті фотографії і фотографії свого будинку, тощо).

**3. Обговоріть з дитиною вашу роль у створенні Інтернету.**

Ви та ваша дитина відіграєте важливу роль у розвитку Інтернету. Обмінюючись інформацією, спілкуючись з іншими, залишаючи коментарі, ви робите Інтернет, що зростає кожну хвилину.

Навчіться самі і навчіть дитину критично ставитися до інформації, знайденої в мережі. Не все, що опубліковано в Інтернеті, може бути правдою. Не всі люди в житті можуть бути такими, якими показують себе в мережі.

Покажіть дитині можливість Інтернету для цілеспрямованого розвитку: разом вивчайте мову, дивіться картини відомих художників, слухайте класичну музику і т.д.

**4. Обговоріть з дітьми, як і де отримати підтримку та допомогу.**

Такі міжнародні організації як ООН [1], ЮНІСЕФ, Рада Європи, зазначають, що існуючі права людини та основні свободи в рівній мірі відносяться як до оффлайн, так і до онлайн-простору. Ніхто не повинен бути об'єктом незаконного втручання в здійснення прав людини та основних свобод під час перебування в Інтернеті. Ваша дитина може безкоштовно звернутись на національну дитячу «гарячу лінію» щодо захисту прав та інтересів дітей організації «Ла Страда – Україна» за номером 0 800 500 225 (короткий номер 772).

Надайте дитині відповідно до віку конкретну інформацію про те, що є незаконним в Інтернеті та де можна отримати допомогу. Так, відповіді на найпоширеніші запитання щодо прав людини в онлайн-середовищі, дозволену та заборонену поведінку і контент в Інтернеті, відповідальність за порушення в мережі, механізми захисту порушених прав онлайн ви можете дізнатися на сайті проекту «Права людини та Інтернет» за посиланням: [http://hr-online.org.ua/ua/faq/zagalni\\_pitannya](http://hr-online.org.ua/ua/faq/zagalni_pitannya)

Якщо ви батьки підлітка, не кричіть на нього за пошук інформації в Інтернеті на сексуальну тему. Сайт проекту благодійного фонду «Здоров'я жінки та планування сім'ї» може допомогти вам підготуватися до відвертої розмови з вашою дитиною про статевий розвиток та сексуальність <http://www.reprohealth.info/uk/for/teenagers/growing/physiology>. Телефон всеукраїнської інформаційної лінії – 0 800 50 27 57.

#### **5. Будьте прикладом для своєї дитини.**

Не варто сердитися на дитину за те, чого самі не дотримуетесь! Звідки ж їй брати приклад для наслідування? Часто дитина занурюється у світ комп'ютерних ігор і віртуальний простір тільки тому, що їй не вистачає батьківської уваги та любові. Тому варто завжди пильнувати свій спосіб життя, ставлення до дитини та відносини з дитиною.

Таким чином, впроваджуючи роботу з батьками в рамках технології соціально-педагогічного супроводу формування безпечної поведінки підлітків в Інтернеті, ключовими напрямками є: надання соціальним педагогам батькам інструментів для створення та підтримки довірливих відносин в родині та допомоги своїм дітям у формуванні безпечної поведінки в Інтернеті; навчання відкритому обговоренню в родині досвіду користування Інтернетом підлітком; обговорення важливості надання батьками власного прикладу безпечного користування Інтернетом; використання батьками проблем, з якими стикаються діти під час користування Інтернетом в якості можливостей для навчання.

#### **Список літератури**

1. UN HRC Resolution A/HRC/32/L20 «The promotion, protection and enjoyment of human rights on the Internet» [Електронний Ресурс]. – Режим доступу : <http://goo.gl/umcaxB>
2. A parents` guide to being Share Aware [Електронний Ресурс]. Режим доступу : <http://goo.gl/TmbLVQ>
3. Zaman B., Nouwen M., Parental controls: advice for parents, researchers and industry. EU Kids Online, London, UK, 2016.
4. Zeeko Internet Safety Guide [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zeeko.ie/wp-content/uploads/2016/02/Zeeko-Internet-Safety-Guide.pdf>

**Наумова С.В.,**

вчитель початкових класів

Кам'янець-Подільського навчально-реабілітаційного центру

Хмельницької обласної ради

**Роль корекційно-розвивальних технологій у навчанні учнів початкових класів з тяжкими порушеннями мовлення та розладами аутистичного спектру в умовах навчально-реабілітаційного центру**